

УКРАЇНА І ПОЛЬЩА: ШЛЯХ ДО ПОРОЗУМІННЯ

СПІЛЬНА ЗАЯВА

*Президентів України і Республіки Польща
“До порозуміння і єднання”*

Президент України і Президент Республіки Польща,

усвідомлюючи історичну відповідальність перед нинішнім і майбутнім поколіннями українців і поляків, роль України і Польщі у зміцненні безпеки й стабільності у Центрально-Східній Європі, а також враховуючи важливість поглиблення стратегічного партнерства між ними, виходячи з Договору про добросусідство, дружні відносини і співробітництво від 18 травня 1992 року, у переконанні, що майбутнє українсько-польських відносин слід будувати на правді і справедливості, а також глибокому і щирому порозумінні і єднанні, висловлюючи спільне прагнення до остаточного подолання складної українсько-польської історичної спадщини і заради того, щоб тіні минулого не затьмарювали сьогоднішніх дружніх і партнерських відносин між обома країнами й народами,

заявляють:

Багатовікова історія українсько-польського сусідства знає чимало хвилюючих прикладів щирої дружби, взаємодопомоги і співробітництва між обома народами. Вона відзначена і братерством по зброї, і взаємозбагаченням культур, і сусідською доброзичливістю.

Проте не можна оминати також і трагічних її сторінок — військово-протистояння у XVII-XVIII століттях, прояви антиукраїнської політики польської влади у 20-30 роках XX століття, переслідування польського населення в Радянській Україні у період сталінських репресій. Не можна забувати польську кров, пролиту на Волині, зокрема у 1942-1943 роках, жорстокість українсько-польських конфліктів у перші повоєнні роки. Окремою трагічною сторінкою в історії наших стосунків була акція “Вісла”, що завдала удару всій українській громаді Польщі. Замовчування чи односторонній виклад цих фактів у наш час не пом'якшить болю скривджених і їх близьких і не сприятиме поглибленню порозуміння між нашими народами.

Шлях до щирої дружби та єднання пролягає, насамперед, через правду і взаєморозуміння. Визнаємо, що жодна мета не може бути виправданням злочину, насильству, застосуванню принципу колективної відповідальності. Водночас пам'ятаємо, що іноді витoki цих конфліктів знаходилися за межами України та Польщі і часом були зумовлені обставинами, незалежними від українців і поляків, а також нав'язані нашим

народам поза їх волею недемократичними політичними системами. Складаємо шану безвинним — закатованим, полеглим і примусово переселеним українцям та полякам. Засуджуємо винуватців їхніх страждань. Разом з тим, висловлюємо вдячність всім, хто впродовж тих важких років сприяв українсько-польському зближенню.

Сьогодні Україна і Польща є суверенними державами, добрими сусідами, стратегічними партнерами. Тому вкрай важливо подолати гіркоту, що залишилась в історичній пам'яті багатьох українців і поляків. До цього нас спонукає не лише спільна відданість демократичним цінностям, повага до прав людини, основних принципів та норм міжнародного права, а й бажання бачити Україну і Польщу в об'єднаній Європі.

Інтерпретацією нашої спільної історії, її непростих періодів мають займатися фахівці, які у атмосфері відкритості ретельно вивчать події минулого й дадуть їм об'єктивні оцінки.

Для кращого взаєморозуміння між українським і польським народами слід стимулювати діалог між тими, хто впливає на формування громадської думки в наших суспільствах. Необхідно ширше використовувати і можливості польських громадян українського походження та українських — польського, які своєю працею роблять вагомий внесок у економічний та культурний розвиток наших держав. Вони повинні виступати активними провідниками ідеї якнайтіснішого співробітництва між Україною і Польщею. Зі свого боку, обидві держави мають опікуватися й всіляко підтримувати розвиток української громади в Республіці Польща і польської — в Україні.

Україна і Республіка Польща докладатимуть зусиль, щоб свідомість молодих українців і поляків не була обтяженою спогадами про трагічні періоди спільної історії. Нехай наступні покоління живуть у спільному європейському домі, в якому не буде місця упередженості і недовірі.

З цим переконанням ми, Президенти України і Республіки Польща, беремо під свій патронат утвердження ідеї українсько-польського порозуміння і єднання.

У давні часи наші предки виливали на шаблі воду на знак миру, зближення і братерства. І сьогодні ми — поляки й українці — маємо назавжди влити в наші серця почуття приязні і солідарності.

На порозі ХХІ століття пам'ятаймо про минуле, але думаймо про майбутнє!

Президент України
Л.КУЧМА

Президент Республіки Польща
А.КВАСЬНЄВСЬКИЙ

Київ, 21 травня 1997 р.